

Nurgül BÖRÜ | Mülkiye Müfettişi Aydın Börü'nün Eşi

Hayatın İz

Gene çıkmamış. Kaç defadır yıkıyorum bu pantolonu, lekesi çıkmıyor. Dalga dalga, öbek öbek yer etmiş çamur izleri. Bir inatlaşmadır gidiyor aramızda. Ben onu arındırmak için tekrar tekrar yıkıyorum; o ise sanki çamur izlerinden koca bir ağızla “Zafer benim!” dercesine gülüyor gibi bana çamaşırılığa asarken her seferinde.

Belki de lekelerinden ayrılmak istememesinin bir nedeni var. Silinip gitmesini istemediği, çamur izleri değil de anılar ve yaşanmışlıklarmış gibi.

Bir yıl kadar önceydi. Geçen yılın haziran ayının bir cumartesi sabahında, köyleri ziyaret ve KÖYDES çalışmalarını kontrol etmek için çıkmıştı evden eşim.

KÖYDES; hükümetin bir yıl önce, 2005 yılında başlattığı bir projeydi. Bu proje ile köylerin yolları ve içmesuları kaymakamlıklar aracılığıyla yapılıp, tamamlanacaktı.

Bulunduğumuz coğrafyada kışlar uzun sürdüğünden inşaat sezonu da haliyle oldukça kısa idi. Bu yüzden çalışmalar hızlandırılmalıydı. Evlerine suyun akacağı günü iple çekmekteydi köylüler, gerekirse hafta sonları da çalışılmalıydı. Vakit ve milletin parası israf edilememeliydi. (O yıl eşimden çokça duyduğum cümlelerdi bunlar.)

Gün akşama yaklaşıyordu. Neredeyse gelmek üzereydi diye ara sıra çıkıp balkondan bahçe kapısına bakıyordum. Daha önce hiç o kadar da geç dönmemişti köylerden. Meraklanmaya başlamıştım. Akşam kızılığının evlerin gri çinko çatılarına –burada evlerin çatıları kırımızı kiremitten değildi– vurduğu bir demde, balkondan bahçe kapısını gözlerken ben, kocasını endişeyle bekleyen kadının duygularıyla da henüz tanışıyordum. Öyle ya daha altı ay olmuştu evleneli o zaman.

Düğünümüzü, ilçeye ilk gelişimizi, bizi karşılayan karlı havayı ve tipiği hatırlıyorum da...2006 yılının ilk ayında evlenmiştik. Düğünümüzün haftasına havalar oldukça soğumuş, Doğu Anadolu'ya da epey bir kar yağmıştı. Kar; bembeyaz, kalın, ihtişamlı bir kumaştan gelinlik olmuş; Ağrı, Süphan, Palandöken gerdanlık olarak takılmış gibiydi Doğu Anadolu'ya. Uçağımız Van Havalimanı'na kar dolayısıyla zor olsa da iniş yapabiliyordu ama bizim yolumuz henüz bitmemişti. Bizi karşılamaya gelen araçla Bitlis'in Güroymak, halkın deyişiyle Norşin ilçesine doğru yola koyulmuştuk. Gözümün gördüğü alabildiğine beyazlık, gönlümün hissettiği derin bir endişe... Menzil uzak, yol çetin, hava tipi, Kuskunkıran sarp...

Kuskunkıran, geçidin adıymış.

Tipi bastırdıkça bastırıyor, aracımızı epeyce yavaşlatmıştı ama evimize, ilk evimize, ulaşmamızı geciktirse de engelleyememişti neyse ki.

Bizi karşılayan sert ve soğuk hava sonraki aylarda da devam etmişti. Güneşten gizlenen kuytuluklarda, boyu üç metreye varan kardan duvarlar oluşuyordu kimi zaman. Beni en çok şaşırtan şeylerden biri, ovaya kurulmuş tren yolu tüneliydi. Kar çok yığılınca, trenlerin raylarda ilerleyişi zor olduğu için upuzun bir tünel çare olarak kurulmuştu Muş Ovası'na.

Zaman ilerledikçe merakım iyice artmıştı. Balkon duvarına yaslanmış, bahçe kapısını gözlerken, yanımda arkadaş olarak sadece endişeli yüreğim vardı. Daha sonra çözüm üreten aklım da gelmişti yardıma. Ne yapabiliirdim? Kimden haber alabiliirdim? Sorularına cevap, maalesef, bulamamıştım. Yürek ve akıl beni yalnız bırakmamıştı. Yardım ettikleri için müteşekkirdim ama

en son gelen arkadaşım sabır olmuştı beni biraz daha beklemeye ikna eden. Biraz daha sabırla beklemeye karar vermiştim.

Akşam kızılığı kaybolmuş, yerini karanlığa bırakmış, çinko çatılar seçilmez olmuştı artık. Kâh balkona çıkıyor kâh içeriye giriyordum. Boğuluyor gibi oluyordum evin içinde. Telefonla da ulaşamamıştım. Aklım “Soğukkanlı kal, senaryolar üretme!”, dese de yüreğim ve fizyolojim pek ikna olmuyor, kalp atışlarım hızlandıkça hızlanıyordu. Otursam huzursuzdum, evin içinde gezinsem huzursuz. Duymak istediğim sadece bir “iyiyim” sözü idi.

Ah huzur içinde yaşamak; meğer sen ne büyük özgürlükmüşsün!

An, genişledikçe genişlemiş; aklım, kurduğu senaryolardan yorgun düşmüş; yüreğim, daralmış da daralmıştı ama hava karardıkdan epey bir zaman sonra çalan zille nihayet feraha ermiştim.

“N’oldu? Neden geç kaldın? Hani uzun sürmeyecekti? Neden kıyafetlerin çamur içinde? Tüh! Araba niye bozuldu ki? Kim kim ittiniz? Pek de azmışsınız. Çok da zorlanmışsınız. Basbayağı çukurda kaldı öyle mi? Saatlerce uğraştınız? Karanlıkta? Neyse, çok şükür sağ salım geldin. Yıkarcı çamaşır makinesinde.” Ben sormuştum, eşim anlatmıştı gözlerini kaçırarak yorgun argın.

Her zamanki candan gülümsemesiyle “Günaydın!” demişti işyerinde hemşire hanım o endişeli “cumartesi”den iki gün sonra. Demişti de “Geçmiş olsun.” diye de ekleyivermişti. “Hani, cumartesi günü iki köyün silahlı kavgası arasında kalmış ya kaymakam beyler, sonra kazdırdıkları su kanalına girmişler de ancak kurtulabilmişler ya ”

Üzülmemeyim diye birazcık (!) değiştirdiği hikâyesinin aslını o akşam, işten gelince, kapıdan girer girmez anlattırıştım eşime.

İş makineleri çalışmakta, KÖYDES çalışmaları köylünün de katılımıyla olanca hızıyla ilerlemekteymiş. Ancak, geçen hafta, komşu iki köy, suyun sahibinin kim olduğu konusunda anlaşmazlığa düşünce, iş makinelerini çalıştırmak istememişler. Köylüler de bir an önce kavuşmak istiyorlarmış suya ama hasbelkader su kaynağının başındaki köy geçmiş hesaplar yüzünden paylaşmak istemeyince suyu komşu köyle, muhtarı ve köylüyü ikna etmek, anlaşdırıp barıştırmak için çıkmışlar köye, Kaymakam Eşim, hafta sonu balkonda yudumladığı çayını yarım bırakıp gelen Müdür Bey ve daha başka birkaç müdür.

“Efendim, Sayın Kaymakamım! Kara kışına katlanırsız biz bu dağların. Gürül gürül çağlar şelalesi de gel gör ki, hanemizde musluğumuzdan akmaz. Zahmeti de en çok kadınlarımız çeker. Hele bi su gelsin, çamaşır makinesi alacağım hanıma, söz vermişem. Kurban olduğum can olsun diye vermiş kâinata suyu gürül gürül, anlaşılmamak da ne demek!” deyince Muhtar Bey ve yanındaki köylüler, hemen düşmüşler yola; kaymakam, muhtar önde; peşi sıra köylüler, müdürler.

Kış uzun, inşaat sezonu kısa, zaman kıymetli. Suya kavuşmak için yıllardır beklemekte köylüler.

En kısa sürede konuşturup anlaştırmak için hızlı hızlı koyulmuşlar yola. Uzaktan pek hızlı geldiğini görünce öteki köylüler beriki köylülerin, geçen haftaki tartışmalarını hatırlayıvermişler.

Öfke gelince akıl orayı terk edermiş.

İnmişler siperlerine, davranmışlar keleşlerine, doğrultmuşlar silahlarını korkutmak için hedefe. Uzlaşmaya geldiklerini, Kaymakam’ın da olduğunu bilmeden, basıvermişler tetiğe.

Altıncı sınıf ilçe hizmetine dokuz ay önce başlayan kaymakam eşim, anlam verememiş tüm bu olan bitene.

Kurşun vızıltılarının duyulduğu o anda atıvermişler kendilerini hep beraber daha geçen hafta kazdırdıkları su kanalına...

Takip edince kanalı, bir dere yatağına ulaşmışlar. Çamura suya bata çıka bir hayli zaman yol almışlar derenin içinde akşamın karanlığında...

Geç gelmesinin, çamurlar içinde kalmasının gerçek nedenini iki gün sonra öğrenebilmişim böylece...

Dün duydum eşimden. Köye su gelince Muhtar Bey de hemencecik almış hanımına çamaşır makinesini, hatta diğer pek çok köylü de. Artık elde yıkanmıyormuş çamaşırlar.

Geçen hafta gelen Müfettiş Bey, KÖYDES çalışmalarının kontrolü için köylere çıkmış. Gittikleri bir köy evinde, yanan sönen ışıkları olan çamaşır makinesini, başköşeye kurulmuş görünce çok şaşırıp mutlu olmuş. Musluğu açıp suyun akıp akmadığını kontrol etme lüzumunu dahi görmemiş. Su olmasa nasıl döner makine? Kazanlar kurulmuş, sular kaynatılıyor olurdu geniş avluda, döve döve yıkanıyor olurdu giysiler.

Artık inatlaşmaktan vazgeçiyorum. Bir daha yıkamaya-çağım bu pantolonu, izleriyle bırakıyorum onu. Silinip gitmesini istemediği çamur izleri değil; hayatın izi imiş.